PRENUMERATA MIESIĘCZNA:
Za 1 wyd. „Poranna" lub „Wiecz." 105 M
Z dostawą w miejscu lub przesyłką poczt. 115 M
Za 2 wyd. „Poranna" i „Wiecz." 210 M
Z dwurazową dostawą w miejscu lub przesyłką pocztową . . 230 M

NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONO RYCZAŁTEM

CENA NUMERU POJEDYNCZEGO
5 Mk.

GAZETA PORANNA

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano i o godz. 1 popoł. („Gazeta Wieczorna")

P. T. Interesentów uprasza się o zgłaszanie w sprawach redakcyjnych wyłącznie między godz. 6 a 7 wieczorem w biurze Redakcyi przy ul. Sokoł 4/I Rękopisów nie zwraca się. — Biura Administracyi otwarte codziennie od godziny 6-tej rano do godz. 7-mej wieczór. — Telefon redakcyjny Nr. 15

Nr. 5624. Lwów, niedziela 9 stycznia 1921 Rok XII

Rewizya stosunków polsko-rum. nastąpi w Paryżu.

Dr. Steczkowski ewentualnym wicepremierem?

Zniesienie Centr. Dewiz. - Unormowanie obrotu akcyami.

Stan zdrowia Naczelnika znacznie się poprawił,

Warszawa, 7. stycznia.

(Telef.) (m.) Naczelnik Państwa nie opuszczał wczoraj łóżka. Dziś jednakże stan Jego zdrowia znacznie się poprawił. Wobec tego, że lekarze zalecili choremu zmianę powietrza, zamierzany jest wyjazd Naczelnika Państwa. Wskutek przedłużającej się niedyspozycyi Naczelnika Państwa termin podróży do Paryża dotychczas nie jest ustalony. Mówią, że termin ten prawdopodobnie przypadnie na dzień 15. b. m.

Piłsudski do 18 zostanie prawdopodobnie we Francyi.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m). Z Paryża telegrafują: „Temps" dowiaduje się, że konferencya kierujących ministrów ententy odbędzie się dnia 19. stycznia, ponieważ do dnia 18. stycznia potrwa przypuszczalnie pobyt marszałka Piłsudskiego we Francyi. Po konferencyi paryskiej kierowników gabinetów koalicyjnych odbędzie się w Brukseli konferencya finansowa.

PLOTKI O CELU PODRÓŻY NACZELNIKA.

Wiedeń, 8. stycznia.

(Telef.) (fr.) Paryski „Journal" przynosi pogłoski, jakoby celem podróży Piłsudskiego było zawarcie układu wojennego z Francyą. Dalej notuje dziennik pogłoski, że projekt podróży Piłsudskiego do Francyi podjęty został po ofenzywie bolszewickiej w lecie roku ubiegłego. Wówczas jednak rokowania w tym kierunku rzekomo się nie odbyły. (Plotki powyższe, zarejestrowane przez paryski „Journal", a podawane via Wiedeń, t. zn. przez źródła niemieckie, mogą świadczyć jedynie, jak dalece żywioł niemiecki czuje się dotknięty i zaniepokojony podróżą marszałka Piłsudskiego do Paryża. — Przyp. Red.).

ANGLIA RÓWNIEŻ PRZYSZLE ZAPROSZENIE.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m.) „Vossische Ztg." donosi na podstawie depeszy swojego korespondenta warszawskiego, że w najbliższym czasie Naczelnik Państwa Piłsudski ma otrzymać od rządu angielskiego zaproszenie do odwiedzenia Londynu. W warszawskich sferach politycznych nic jednakże o tem nie wiadomo.

ZANIEPOKOJENIE PRASY NIEMIECKIEJ.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m.) Kwestya konwencyi wojskowej między Polską a Francyą nie daje spokoju prasie niemieckiej. Opinia niemiecka zdaje sobie doskonale sprawę, że zawarcie konwencyi francusko-polskiej stanie się kamieniem węgielnym dla ułożenia się stosunków polskich na kontynencie europejskim. Nie dziw więc, że prasa niemiecka z berlińską „Vossische Ztg." na czele uporczywie utrzymuje, że o zawarciu takiej konwencyi niema mowy.

W Paryżu nastąpi rewizya stosunków polsko-rum.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m). Z powodu wiadomości, jakie pojawiły się w pismach niemieckich, jakoby hr. Ghika udał się z Paryża do Pragi celem złożenia deklaracyi, że Rumunia przystępuje do Małej ententy, jeden z członków poselstwa rumuńskiego w Paryżu oświadcza, że ks. Ghika nie opuszczał wcale Francyi i święta spędził w Biarritz. Co zaś dotyczy stosunku Rumunii do Małej ententy, to ta dotychczas nie podpisała żadnej umowy. Rokowania zaś trwają. Mówią, że stosunki polsko-rumuńskie ulegną poważnemu zbadaniu podczas pobytu Naczelnika Państwa Piłsudskiego w Paryżu.

Wiadomości o agresywnych tendencyach sowietów. — manewrem giełdowym.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m). Prasa francuska wykazuje wiele niepokoju z powodu rzekomego zagrożenia Rumunii przez bolszewików. „Action Francaise" zapytuje, czy koncentracya na granicy rumuńskiej niema na celu uśpienia czujności polskiej. Na Quai d'Orsay w Paryżu oświadczają wręcz, że sowiety żywią najwyraźniej tendencye agresywne. Sfery dyplomatyczne francuskie powołują się na opinię rosyjskiej urzędówki „Izwiestija", wedle której armie czerwone winny być gotowe do zaatakowania kapitalistów europejskich. Aby to móc uczynić, muszą przejść przez Polskę i przez Rumunię. Rzeczą jasną — brzmi dalej opinia dyplomaty francuskiego — że sowiety dwa razy się namyślą, zanim rozpoczną kroki zaczepne. Jeżeli między Warszawą a Bukaresztem będzie istniało ścisłe porozumienie. Członek poselstwa rumuńskiego w Paryżu zapytany przez dziennikarzy w tej sprawie, odpowiedział, że pessymistyczne wiadomości o grożącym ataku bolszewickim na Rumunię nie są niczem innem, jak tylko giełdowym manewrem, obliczonym na obniżenie kursu rumuńskich lei. Jaki cel — mówił on — mieliby bolszewicy atakując Rumunię. Nic na tem nie mogliby zyskać, nie możemy ich podejrzewać o tendencye agresywne.

Z OBRAD KOMISYI REDAKCYJNEJ.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m.) Komisya redakcyjna w Rydze obradowała nad artykułami, dotyczącymi amnestyi dla obywateli rosyjskich w Polsce i obywateli polskich w Rosyi. Rozpatrywano również sprawę wydawania zwykłych przestępców.

ZWRÓCĄ POLSCE TROFEA.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m) Z Rygi donoszą, że bolszewicy zgodzili się zwrócić Polsce trofea zdobyte przez Rosyę w walkach narodu polskiego.

Dr. Steczkowski — wicepremierem?

Lwów, 8. stycznia.

Jak nasz informator warszawski (Y) donosi, krążą uporczywe pogłoski o powierzeniu wicoprezydentury gabinetu dr. Steczkowskiemu, który zatrzymałby w takim razie tekę ministra skarbu.

Centrala dewiz będzie zniesiona w połowie stycznia.

Lwów, 8. stycznia.

Wedle doniesienia naszego informatora warszawskiego (Y). w połowie stycznia nastąpić ma zniesienie centrali dewiz. Banki otrzymają rozszerzony zakres działania w przyznawaniu obcych walut i będą podlegały w tym względzie nadzorowi państwowemu.

Unormowanie obrotu akcyami.

Lwów, 8. stycznia.

Nasz informator warszawsk (Y) komunikuje nam, że w najbliższych dniach ukaże się rozporządzenie ministra skarbu, normujące obrót akcyami. Mianowicie handel dozwolony będzie tylko akcyami kotowanemi na giełdzie, a dopuszczone będzie kotowanie tylko akcyi przedsiębiorstw, które przedłożą co najmniej jednoroczny bilans.

TRZECI WICEMINISTER SKARBU.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m.) Wiadomość o oczekiwanej nominacyi dr. Marcina Szarskiego na stanowisko III. podsekretarza stanu ministerstwa skarbu zdaje się potwierdzać. Min. Steczkowski zamierza utworzyć stanowisko III. wicem. skarbu, któremu będą powierzone specyalne kwestye walutowe.

MICHALSKI I MANTEUFFEL — DYREKTORAMI POLSK. BANKU KRAJ.

Lwow, 8. stycznia.

Nasz informator warszawsk (Y) podaje, że w najbliższym czasie nastąpi nominacya naczelnika wydziału w ministerstwie skarbu Manteuffla na dyrektora Polskiego Banku krajowego. Centralą Banku w Warszawie kierować będą dr. Michalski i Manteuffel.

DLACZEGO SPADŁA MARKA POLSKA.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Wedle wiadomości z Paryża upadek marki polskiej w Niemczech spowodowany został tem, że prasa niemiecka rozpuściła wiadomości fałszywe i tendencyjne, jakoby całe serye banknotów tysiącmarkowych były fałszowane i jakoby Niemcy były zalane takimi falsyfikatami.

ZAWIESZENIE WYPŁATY.

Poldhu, 7. stycznia.

(PAT). Bank angielsko-amerykański i Continental-Bank w Londynie zawiesiły dzisiaj wypłaty.

4450 wagonów zboża i mąki otrzyma Polska w styczniu.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m). Na podstawie zawartego przez Państwowy Urząd Zakupu Artykułów pierwszej potrzeby, przyjść ma w styczniu z Ameryki do Polski 700 wagonów mąki, 2000 wagonów żyta. W chwili obecnej w Gdańsku wyładowuje się dwa okręty, zawierające 250 wagonów mąki i 1000 wagonów żyta. Z Rumunii otrzymaliśmy dotychczas 500 wagonów przeważnie kukurudzy, którą aprowizowana jest przeważnie Małopolska.

MĄKA AMERYK. PRZYBYŁA.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Do Gdańska przybył parowiec „Gdańsk" (polsko-amerykańskie tow. żeglugi), który oprócz wielu innych produktów przywiózł także mąkę amerykańską i zboże dla ministeryum aprowizacyi.

Przed plebiscytem na G. Śląsku.

JESZCZE JEDEN PROTEST.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Rząd niemiecki raz jeszcze zaprotestował przeciw oddzielnemu głosowaniu emigrantów na G. Śląsku. W nowej nocie domaga się rząd niemiecki wznowienia ustnych układów w tej sprawie.

NIEMCY WYCOFUJĄ NAJLEPSZE LOKOMOTYWY.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Wedle otrzymanych tu wiadomości ruch kolejowy na G. Śląsku szwankuje coraz bardziej. Powodem tego jest, że Niemcy wycofują systematycznie z G. Śląska najlepsze lokomotywy obawiając się, że w razie utraty G. Śląska i ten tabor kolejowy stracą.

WOLNO ODBYWAĆ ZGROMADZENIA.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m) Z Bytomia donoszą, że komisya rządząca w Opolu wprowadziła zmianę do art. I. ustawy plebiscytowej, umożliwiając odbywanie zgromadzeń pod warunkiem zawiadomienia o tem kontrolora danego okręgu.

ORGANIZACYA URZĘDNIKÓW, PRAGNĄCYCH NALEŻEĆ DO POLSKI.

Warszawa, 8. stycznia.

(Telef.) (m). Z Królewskiej Huty na Górnym Śląsku donoszą, że organizacya urzędników administracyjnych, pragnących należeć do Polski odbyła tam zebranie. Organizacya ta liczy 600 urzędników, oraz 100 osób kształcących się na kursach na urzędników. Organizacya ta nie obejmuje urzędników pocztowych i kolejowych, którzy są osobno zrzeszeni.

PAPIEŻ BOLEJE.

Bytom, 7. stycznia.

(PAT.) Delegat apostolski Mr. Ogno złożył wizytę komisyi międzysojuszniczej w Opolu i oświadczył gen. Lerondowi co następuje: Ojciec św. boleje nad tem, że kwestya plebiscytowa wywołała niezgodę wśród jego dzieci górnośląskich i polecił mi zaapelować do pańskiej sprawiedliwości, bezstronności i chrześcijańskiej miłości

NOWE POSTANOWIENIA W SPRAWIE DOSTAWY WĘGLA PRZEZ NIEMCY.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Komisya odszkodowań zredagowała nową umowę w kwestyi dostawy węgla przez Niemcy. Umowa ta wejdzie w życie dnia 1 lutego br. Wedle tej umowy Niemcy dostarczać będą koalirantom najpierw 250 tys. ton węgla mies. jako odszkodowanie za węgiel, który zaginął z dostaw dotychczasowych w czasie przewozu. Poza tem obliczono, że Niemcy powinny dostarczać dodatkowo jeszcze 200 tysięcy ton węgla miesięcznie. Z powodu podniesienia się produkcyi węgla w Niemczech od czasu konferencyi w Spaa, Niemcy nie otrzymają zapłaty z góry za ten węgiel.

MAC CORMICK O AKCYI NIEMIEC.

Londyn, 7. stycznia.

(EE.) Korespondent „New York Tribune" donosi o oświadczeniu Mac Cormicka w sprawie akcyi Niemiec. Najważniejszym powodem niemożności wszczęcia akcyi Niemiec na wschodzie jest sprawa granic z Polską, wskutek czego przez dłuższy czas Niemcy o wojnie odwetowej myśleć nie będą.

PROGRAM KONFERENCYI MINISTRÓW.

Paryż, 7 stycznia.

(PAT.) (W. B. K.) „Matin" donosi z Londynu, że konferencya prezydentów ministrów będzie się zajmowała sześciu sprawami, mianowicie: 1) zniszczeniem niemieckiego materyału wojennego i ograniczeniem zbrojeń niemieckich; 2) sprawą „Reichswehry" i armii stałej niemieckiej; 3) policyą bezpieczeństwa i policyą porządku; 4) sprawą „Einwohnerwehry", oraz innych organizacyi ochotniczych; 5) ograniczeniem liczby armat w twierdzach niemieckich; 6) wydaniem tajemnic fabrykacyi środków wybuchowych i gazów trujących.

PRACE KONFERENCYI BRUKSELSKIEJ BĘDĄ WZNOWIONE.

Berlin, 7. stycznia.

(EE) Prace konferencyi brukselskiej wznowione będą 10 stycznia, omówionych będzie 10 punktów. 1) Co uczynili Niemcy przy układaniu budżetu na rok bieżący, aby zachować równowagę finansową; 2) na jaki wzrost dochodów i podatków mogą Niemcy liczyć; 3) ceny węgla; 4) jakie straty ponieśli Niemcy wskutek klęski; 5) bilans handlowy Niemiec; 6) straty ekonomiczne; 7) wydatki na administracyę Rzeszy; 8) jak wysoko cenią Niemcy straty ogólne; 9) jakiej polityki trzymać się będą Niemcy w sprawie monetarnej; 10) w sprawie koncesyi przyznanych Niemcom przez sprzymierzonych w Spaa

Zjazd b. więźniów z Marmaros-Sziget.

Lwów, 8. stycznia.

Na dzień 15. lutego r. b., jako w drugą rocznicę pamiętnej rozprawy karpackiej brygady Legionów z wiarołomnymi austryakami pod Rarańcza, postanowili b. więźniowie i oskarżeni w procesie w Marmaros Sziget zwołać do Lwowa pierwszy Zjazd koleżeński.

Zjazd ma się odbyć pod protektoratem Gen. broni Józefa HALLERA, b dowódcy 2 brygady; pracami wstępnemi zjazdu zajął się Komitet Organizacyjny w następującym składzie: pp. prezydentowa Kaz. NEUMANNOWA, Marya BARTLOWA, Emilia JĘDRZEJOWICZOWA, Aniela MAYEROWA, Dyr. STRONEROWA, red. Antoni LECH; z ramienia wojskowości: Gen. LINDA, major FILIPKOWSKI oraz z pośród b. oskarżonych ks. dziekan Józef PANAŚ i kpt. w R. Henryk LEWARTOWSKI.

Na pierwszem posiedzeniu Komitetu Organ. podzielono prace przygotowawcze pomiedzy poszczególne Sekcye, które niezwłocznie przystąpiły do poruczonych zadań.

Komitet Organ. przewiduje następujący program zjazdu:

a) otwarcie zjazdu i powitania reprezentacyjne w sali Rady miejskiej;

b) nabożeństwo w katedrze, odprawione przez Ks. Arcybiskupa;

c) śniadanie koleżeńskie w salach kasyna oficerskiego;

d) popołudniu specyalne przedstawienie w teatrze miejskim (premiera dramatu „Zawisza Czarny", osnutego na tle dziejów legionowych — pióra jednego ze znanych uczestników procesu);

e) wieczorem prywatne zebranie towarzyskie.

Nie rozporządzając adresami wszystkich b. oskarżonych (również Sióstr leg. i pp. obrońców), Komitet Organ. uprasza na tej drodze wszystkich wymienionych o natychmiastowe nadesłanie swych dokładnych adresów do ks. dziekana PANASIA, LWÓW, FRANCISZKAŃSKA 1. 3.

Ze względu na krótki czas, dzielący od daty zjazdu, pośpiech w nadsyłaniu adresów jest b. pożądany.

Związek strzelecki

Przegląd działalności od 5. lipca do 31. grudnia.

Lwów, 8. stycznia.

Związek Strzelecki we wschodniej Małopolsce powstał w czasach najgoretszych, kiedy niebezpieczeństwo zagrażało całej Rzeczypospolitej, kiedy nawała bolszewicka przekroczywszy linię Zbrucza, w szybkim marszu zbliżała się do bram Lwowa.

Organizacyą Strzelca zajęło się istniejące wówczas we Lwowie stowarzyszenie b. Legionistów z lat 1914—1918.

W dniu 4. lipca 1920 na zebraniu przedstawicieli wszystkich organizacyi o charakterze wojsk.-wychowawczym, a więc: Harcerza, M. S. O., Związku Strzeleckiego i Egzekutywy akademickiej, odbytem u gen. Lamezana, dowódcy Okr. Gen. Lwów, przedstawiciele Związku Strzeleckiego postawili wniosek, by dla skutecznej obrony kraju i miasta zlać wszystkie organizacye w jedną całość, któraby pozostawała pod bezpośrednimi rozkazami władz wojskowych.

Wnioskowi temu sprzeciwili się przedstawiciele M. S. O., oświadczając się za pozostawieniem odrębności wymienionych organizacyi. Wniosek delegatów Zw. Strzel. upadł i organizacye zacowały nadal swoją odrębność.

Nad wspomnianemi organizacyami stworzone zostało wspólne dowództwo wojskowe pod nazwą O. L. O., a dowódcą z ramienia wojskowości został zamianowany maj. Śniadowski.

Związek Strzelecki zabrał się do pracy, przedewszystkiem we Lwowie. Głównym celem było dostarczenie jak największej ilości ochotników do Baonu III M. O. A. O. pod dowództwem maj. Tatara-Trześniowskiego i do grupy rotmistrza, obecnego majora Abrahama, który też złożył Zw. Strzel. publiczne podziękowanie w dziennikach za owocną pracę.

Równocześnie z organizacyą oddziałów bojowych, postępowała w szybkiem tempie praca nad tworzeniem oddziałów wartowniczych, dla pilnowania porządku i bezpieczeństwa wewnątrz miasta i kraju. We Lwowie potworzono oddziały strażnicze we wszystkich dzielnicach i na przedmieściach, odrębny oddział Straży Kolejowej, złożony wyłącznie z kolejarzy w liczbie 200, oraz Baon wartowniczy Nr. 1. Stan Baonu powiększył się do 450 ludzi i został zakoszarowany w szkole kolejowej i zorganizowany zupełnie na wzór wojskowy. Inne organizacye nie posiadały podobnych jednostek.

Organizacya objęła całą wschodnią Małopolskę i tak do dnia 30. września 1920 powstało 72 oddziałów. Stan członków Zw. Strzel. w tym czasie wynosił łącznie z wysłanymi na front 6943.

W dniach 28, 29 i 30 sierpnia zarządziła Komenda Związku Strzel. we Lwowie przegląd poborowych, na który na żądanie Związku Strzeleckiego został delegowany kpt. Smolicki z Wydz. V. Szt. D. O. G. Lwów. Przeglądu podobnego nie przeprowadziła żadna organizacya, pomimo żądania tegoż przez Związek Strzelecki.

Istnienie kilku organizacyi na terenie wsch. Małopolski doprowadziło do ciągłych tarć, a szczególnie przy tworzeniu Oddziałów na prowincyi. Dziwne niezrozumienie interesu ogólnopaństwowego i zacietrzewienie partyjne były powodem ciągłych wycieczek przeciw Związkowi Strzeleckiemu, że tworzy oddziały partyjne, jest pod egidą P. P. S. itp.

Zarzuty te, podnoszone w dziennikah narodowo-demokratycznych i przez ludzi tego zaślepionego stronnictwa miały za cel wykazać bezpartyjność organizacyi stojących pod egidą endeków.

Nikt nie będzie dziś wykazywał bezpodstawności zarzutów endeckich, a na dowód, jaka myśl żyła w Związku Strzeleckim przytoczymy komunikat z dnia 16. lipca 1920 w dosłownem brzmieniu:

„W interesie dobra ogólnego, w obliczu grożącego niebezpieczeństwa Polska Organizacya Wojskowa, Związek Strzelecki i Detachement rotm. Abrahama połączyły się celem wspólnej akcyi organizacyjnej, oraz wojskowej.

Łanowski m. p. Komendant Okr. P. O. W. Dr. Dręgiewicz kpt. m. p. Komend. Związku Strzeleckiego. Abraham, rotm. m. p. Dow. Detachement.

Z komunikatu tego najlepiej widać, że Związek Strzelecki nie był i nie jest organizacyą partyjną, że pomny wielkiej idei Naczelnika, zawsze miał i ma na oku jedynie dobro Rzeczypospolitej. Przyjmowanie zaś robotników i włościan w szeregi Związku Strzeleckiego może być tylko chlubną kartą w jego dziejach, że tenże Związek podjął się tak ciężkiej i mozolnej pracy wśród naszych mas robotniczych i uchronił je od zgubnego wpływu bolszewizmu.

W dniu 11. października rozkazem M. S. Wojsk. rozpoczęła się likwidacya O. L. O.

Z początkiem listopada przystąpił Związek Strzelecki do reorganizacyi. We Lwowie powstał Zarząd Okręgu Lwów, obejmujący obszar równy D. O. G. Lwów. Okręg dzieli się na 13 obwodów, z których 6 już zorganizowano, tworząc Zarządy obwodowe. Praca zmierza zarówno do wychowania wojskowego, jak i podniesienia kultury i o-

Przed balem prasy.

(Z aforyzmów na bal prasy, własnoręcznie przez autorów napisanych).

—o—

Gdyby mądrość nie znajdowała się w niewoli u szaleństwa, nie wiedziałoby się nic na ziemie świata.

Zofia Rygier Nałkowska.

* * *

— Tańczyć?
— Z oficerem.
— Flirtować?
— Z literatem.
— Kochać się?
— W ...
Niech pani wypowie swoje zdanie.

Stefan Krzywoszewski.

* * *

Zazdroszczę złodziejom długich łap.
Chciał[illegible] [illegible] ojiać za swoje —
Czy chłopem jesteś, czyliś z bab,
Gdy w Tobie lwowskie serce bije.

Warszawa. **Cezary Jellenta.**

* * *

LWOWSKA DZIEWCZYNA

Jedno serce mam najczystsze
Panowie żołnierze,
Więc niech jeden je w tornistrze
Na wojnę zabierze.

Wtedy śmiało idź na działa,
Idź, żołnierzu w boje:
Kula, co cię trafić miała,
Trafi w serce moje!

Kornel Makuszyński.

* * *

Krew nie woda. Zgoda?

Adolf Nowaczyński.

* * *

Po raz pierwszy w Polsce po 150 latach taniec jest wyrazem siły i zdrowia narodu.

Warszawa. **Tadeusz Kończyński.**

* * *

Jak z mowy ludu polskiego powstał nasz język literacki, tak z polskiego budownictwa ludowego powstała architektura polska. Analiza jej kształtów wyraźnie tego dowodzi.

Wierzę, że w odrodzonej Polsce nastąpi odrodzenie architektury polskiej, które oprzeć się musi na dalszym rozwoju i doskonaleniu form, zrodzonych z naszego budownictwa ludowego.

Zakopane, d. 28. XII. 1920.

Stefan Szyller, architekt.

* * *

Mali ludzie są potrzebni, bo inaczej nie byłoby wielkich.

Warszawa. **Zygmunt Łempicki.**

* * *

Takie dziś nastały czasy,
Że trza pisać na bal prasy.

Kraków, 3. I. 1921.

Maciej Szukiewicz.

światy wśród szerokich warstw społeczeństwa.

Żywić należy nadzieję, że praca ożywi się jeszcze bardziej, gdy społeczeństwo zrozumie lepiej, że organizacya podobna jest niezbędną ze względu na grożące nam niebezpieczeństwa, że nie pora jeszcze na błogi odpoczynek.

Zarząd Okręgu Związku Strzeleckiego, Lwów.
Komenda Okręgu Związku Strzeleckiego, Lwów.

Z DNIA.

CYGAN ZAWINIŁ — KOWALA POWIESIĆ.

W suterenach, czy sklepiku,
W norze, czy w komnacie pańskiej,
Mówi tylko się o jednem:
O morderstwie na Glinianskiej.

Lecz gdy sprawa ta dla mężczyzn
Żądzą złota się tłumaczy,
Baby, jak to zwykle baby
Komentują ją inaczej.

Coś ukrywa się w tej sprawie,
Mówią wśród kobiecych kółek:
Panna taka wykształcona
Od mikstury i pigułek,

Czyżby mogła tak zabijać
Zimno, w sposób nieprzyjemny,
Gdyby chłop się nie ukrywał
W całej sprawie tej tajemnej.

Dawniej serce nasze miękło,
Skoro obok cierpiał bliźni,
A dziś — oto świeży przykład
Co zrobili z nas mężczyźni.

Każdy z was jest smoł i potwór
Przeniewierca, zbrodniarz, zdrajca!!
Zwolna panie, bo uwierzę,
Żem ja także winowajca.

Więc dam projekt wam, na który
Wpadł znajomy pewien Gruzin:
Trzeba Burską puścić wolno,
A powiesić mężczyzn tuzin.

Nemo.

Z życia nauczycielstwa.

WALNE ZGROMADZENIE LWOW. ODDZIAŁU P. T. P.

Lwów, 8 stycznia.

(mg) Wczoraj o godz. 6 wiecz. odbył się dalszy ciąg walnego zgromadzenia członków Pol. Tow. Pedagogicznego pod przewodnictwem prez. Skińskiego. Pierwszą część walnego zgromadzenia w dniu 17 grudnia zajęło obszerne sprawozdanie z działalności Towarzystwa w r. 1920.

Na zebraniu wczorajszem omówiono sprawę prenumeraty czasopism, podniesienia wkładek członków, urządzenia seryi prelekcyi dla młodzieży i sfer rodzicielskich, wreszcie kwestye ekonomiczne. —

Wysokość wkładek członków podniesiono na 60 mk. Postanowiono, że odczyty z zakresu historyi i geografii dla uczniów i uczenic szkół miejskich, uzupełnione obrazami świetlnymi, będą się odbywały stale w sali P. T. P., osobno dla każdej szkoły. Wygłaszania wykładów podjął się p. Ligęza. Sekcya pedagogiczna P. T. P. prowadzić będzie także wykłady dla rodziców dziatwy w celu ułatwienia im pracy wychowawczej w domu.

Dalszą część posiedzenia poświęcono sprawom bieżącym, mianowicie kwestyi uregulowania poborów oraz zapewnienia aprowizacyi. Deputacya wysłana do delegata Min. W. R. i O. P. w Radzie szk. kraj. p. Sobińskiego zdała sprawę z rozmowy swej z p. delegatem w sprawie zaległych poborów, mianowicie podwyżek przyznanych nauczycielstwu na mocy ustawy z dnia 13 lipca 1920. Wskutek opóźnienia wykazów i obliczeń poborów te dotychczas nie zostały wypłacone. Zażądano zatem, ażeby do obliczenia należnych kwot powołano siły nauczycielskie. Del. Sobiński przyrzekł wydać zarządzenie przyspieszenia wypłat.

Wkońcu podniesiono konieczność ogólnej podwyżki płac i postanowiono zwołać osobne zgromadzenie dla omówienia tej sprawy.

NADESŁANE

NIC DZIWNEGO, ŻE SALE KINOTEATRÓW „MARYSIEŃKA“ I „KOPERNIK“ ZAPEŁNIAJĄ TŁUMY (WŚRÓD KTÓRYCH INTELIGENCYA PRZEWAŻA). WSZYSCY CHCIWI WSTRZĄSAJĄCYCH WRAŻEŃ I SENSACYI MOGĄ ZNALEŹĆ WIELE EMOCYI W WYŚWIETLANYM OBECNIE JEDNOSERYOWYM DRAMACIE W 7 AKTACH P. T. „KRÓLOWA DRAGA“ ILUSTRUJĄCYM ZAMACH STANU I ZABÓJSTWO KRÓLA ALEKSANDRA I KRÓLOWEJ DRAGI. W ROLI KRÓLOWEJ DRAGI WYSTĘPUJE ZNAKOMITA ARTYSTKA DRAMATYCZNA MAGDA SONIA. DRAMAT TEN WYŚWIETLANY BĘDZIE JESZCZE DZIŚ I JUTRO.

Ankieta drożyźniana.

Lwów, 8 stycznia.

(mg) Dziś o godz. 1 w południe przybędzie do gen. delegata dr. Gałeckiego deputacya w sprawie ogólnej drożyzny środków spożywczych oraz drożyzny węgla, złożona z delegatów miejskiej komisyi cennikowej, reprezentantów Rady miejskiej z wiceprez. Schleicherem oraz delegatów Rady robotniczej.

Powód do urządzenia tej ankiety dało zagrożenie radnego Mareckiego wystąpieniem z miejskiej komisyi cennikowej wobec obecnych stosunków drożyźnianych. Deputacya ma zażądać energicznej akcyi w kierunku położenia kresu paskarstwu. W ankiecie weźmie udział dyr. pol. Reinlender i reprezentanci Urzędu walki z lichwą.

Jednem z głównych żądań będzie sprawa węglowa, gdyż jak wiadomo, Małopolska jest stale pokrzywdzona przy rozdziale węgla, nietylko bowiem opłacać musi ciągle podwyżki węgla, ale nad to jest niesprawiedliwie traktowana przy rozdziale, gdyż węgiel górnośląski bierze Poznańskie, sosnowiecki Kongresówka, a Małopolska otrzymuje za tę samą cenę węgiel krajowy, czyli najgorszy, a więc płacić musi 50 prc. ceny tego węgla, który pobiera Poznańskie.

Nadto ma być w ankiecie poruszona sprawa drożyzny mięsa, rzeźnicy bowiem podwyższyli na własną rękę ceny i chcąc zmusić publiczność do płacenia ich, pozamykali wczoraj sklepy.

Rozmaitości telegraficzne.

(Telef.) (m) **Posiedzenie Rady min.** Wczoraj odbyło się w Warszawie posiedzenie Rady ministrów, na którem zajmowano się sprawami urzędniczemi, głównie ustawą emerytalną i ustawą o pragmatyce służbowej.

(Telef.) (m) **Narady ministrów.** Wczoraj odbyła się w Warszawie pod przewodnictwem prez. Witosa narada ministrów parlamentarnych, w której brali udział Daszyński, Stesłowicz, Rataj i Poniatowski. Konferencya ta znajdowała się w związku z przesileniem gabinetowem.

(Telef.) (m) **Zmiany na placówkach zagr.** W pewnych kołach politycznych tutejszych lansują pogłoskę, że wobec ustąpienia wiceprez. Daszyńskiego, pod którego wpływem opracowywano projekty zmian w składzie osobowym naszych placówek zagranicznych, zmiany te w żadnym razie nie będą dotyczyły poselstwa paryskiego i waszyngtońskiego (?) Poza tem hr. Władysław Sobański przeniesie się ma podobno z Brukseli do Londynu, zaś Władysław Skrzyński z Madrytu do Watykanu, a August Zalewski z Aten do Tokio.

(Telef.) (m) **Poselstwo niemieckie w Warszawie** nabyło własny dom na własną siedzibę przy ul. Pięknej 17.

(Telef.) (m) **Nowy poseł wielkobrytyjski w Warszawie.** Max Muller uzyskał agrement rządu polskiego. Należy on do najzdolniejszych dyplomatów angielskich młodszej generacyi i był jednym z kandydatów na zewnętrznego podsekretarza stanu w angielskiem Foreign Office. Nowy poseł angielski w Warszawie jest żonaty z córką bardzo poważanego rodu norweskiego, spokrewnionego z polską rodziną Zyberk Platerów.

(Telef.) (m) **Attolico przyjeżdża do Warszawy.** Jutro oczekiwany jest w Warszawie przyjazd wysokiego komisarza gdańskiego p. Attolico. Pobyt p. Attolico w Gdańsku pozostaje w związku z toczącemi się rokowaniami polsko-gdańskiemi, w sprawie umowy aprowizacyjnej. Pobyt p. Attolico w Warszawie potrwa przypuszczalnie przez 2 dni.

(Telef.) (m) **Odrzucona propozycya.** Proponowany na członka Państwowej Rady kolejowej inż. Kociatkiewicz nie przyjął tego stanowiska.

(Telef.) (m) **Śmierć mini tra.** Po krótkiej chorobie zmarł w Warszawie na szkarlatynę wiceminister aprowizacyi Zaborowski. Nabawił się on tej choroby od chorego dziecka.

(Telef.) (m) **Zwołanie komisyi inwalidzkiej.** Na dzień 20 bm. zwołana została w Warszawie komisya inwalidzka, mająca obradować nad ustawą inwalidzką. —

(PAT.) **Zjazd komitetu** wykonawczego Powszechnego Związku plastyków odbyty w Krakowie, wypowiedział się za utrzymaniem ministerstwa sztuki i powołaniem przy niem przybocznej rady sztuki. Pisemnie zwrócono się do p. Włodzimierza Tetmajera z prośbą, aby przyjął ofiarowaną mu tekę ministra sztuki.

(PAT.) **Konferencya polsko-czeska. D. 5. bm.** odbyła się w czeskim Cieszynie pierwsza konferencya czesko-polska komisyi administracyjnej dla Śląska Cieszyńskiego i obszarów Spiża i Orawy. Zadaniem tej komisyi jest wprowadzenie w życie czesko-polskiej umowy podpisanej w Paryżu, tudzież umowy praskiej z 20 listopada z. r. Uchwalono, że siedzibą komisyi będzie Cieszyn, a obrady odbywać się będą w czeskim i polskim Cieszynie. Na Spiżu i Orawie utworzona będzie podkomisya, która sama wybierze dla siebie siedzibę.

(Telef.) (m) **Sąd wojenny w Kownie skazał** za należenie do polskiej organizacyi wojskowej 6 Polaków na dożywotnie więzienie, zaś 45 na więzienie od 2—15 lat ciężkich robót.

* * *

(Telef.) (m) **Rekonstrukcya gabinetu ang.** Z Londynu telegrafują: „Times“ dowiaduje się, że w kołach politycznych angielskich postanowiono przystąpić do rekonstrukcyi gabinetu angielskiego

(Telef.) (m) **Protest górników kolońskich.** Według wiadomości z Kolonii, górnicy zaprotestowali przeciw temu, że dotychczas w Bawaryi nie rozbrojono Einwohnerwehry, i że grożą z tego powodu przerwaniem dostawy węgla do Bawaryi. O postanowieniu tem zawiadomili też górnicy niemieckie ministerstwo.

(Tel. wł.) **Przyczyny śmierci Bethmanna Hollwega.** Jak donoszą z Berlina, urządził Bethmann Hollweg jeszcze we środę przed świętami dla wszystkich swoich funkcyonaryuszy oraz robotników pracujących w jego posiadłości, willę, w której przyjął udział osobiście. Podczas tego nabawił się prawdopodobnie hiszpanki, następnie przyszło obustronne zapalenie płuc. W sobotę wzrosła gorączka do tego stopnia, iż pacyent utracił przytomność. Około godz. 9. wieczorem nastąpił paraliż serca. Wkrótce zakończył Bethmann Hollweg życie, nie odzyskawszy przytomności.

(Telef.) (m) **Przyjaźń jugosłowiańsko-włoska.** Z Rzymu telegrafują: Nowy minister spraw zagranicznych udaje się do Belgradu, aby zamanifestować swoją wizytą zażyłość stosunków między Włochami a Jugosławią.

NEKROLOGIA.

†

Helena z Geyerów STROMENGEROWA

po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Panu opatrzona św. Sakramentami dnia 6. stycznia 1921.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w sobotę dnia 8-go b. m. o godz. 3-ciej po poł. z domu żałoby przy ul. Legionów 5 na cmentarz Łyczakowski, na który w smutku pogrążeni mąż, matka i dzieci, krewnych przyjaciół i znajomych zapraszają. 8401

Osobne zawiadomienia nie będą rozsyłane.

Pamiętajmy o Śląsku !!

KRONIKA.

W sobotę 8 stycznia o g. 3.30 popoł. „Betleem polskie" (Jasełka).

W sobotę 7 stycznia o g. 7 wieczór „Skowronek", operetka.

Niedziela 9 stycznia o g. 3.30 po poł. „Ponad śnieg", dramat po raz 19.

Niedziela 9 stycznia o g. 7 wieczór „Aida", opera.

— —

Poniedziałek 10 stycznia „Guwernantki", komedya po raz piąty.

Wtorek 11 stycznia o g. 7 wieczór „Skowronek", operetka 8-my raz.

Środa 12 stycznia o g. 7 wieczór „Pan Damazy", komedya.

Czwartek 13 stycznia o g. 7 wieczór „Cyrulik sewilski", opera.

Piątek 14 stycznia o g. 7 wieczór „Cyganerya warszawska" 8-my raz.

Po każdem przedstawieniu wieczornem czekają wozy tramwajowe do użytku Publiczności we wszystkich kierunkach.

—o—

Wieczór ku czci Kasprowicza. W chwili, w której umocniona została spójnia między wielkim poetą a Lwowem, gdy miasto, w którem Kasprowicz długi szereg lat przeżył, użyczając mu splendoru Swego imienia i trwając w niem wiernie w dniach niedoli — uzyskało pewność, że nie będzie już przezeń opuszczone — Związek literatów polskich, chcąc mieszkańcom Lwowa umożliwić danie wyrazu radości z powodu tej decyzyi, a zarazem uznania dla kulturalnej i poetyckiej zasługi Kasprowicza, urządza w poniedziałek, 17 bm. w sali Kasyna miejskiego wieczór ku czci poety. Odczyt o twórczości Kasprowicza wygłosi Ida Wieniewska, zaś w części recytacyjnej, obejmującej szereg utworów poety, wezmą udział artyści teatru miejskiego: Helena Hałacińska i Janusz Kozłowski. Bliższe szczegóły tego wieczoru, który zgromadzi niewątpliwie całą publiczność kulturalną Lwowa, zostaną niebawem ogłoszone.

Towarzystwo Naukowe we Lwowie. Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego odbędzie się w poniedziałek d. 10 stycznia 1921 o g. 5 w Pracowni Biblioteki Zakładu nar. im. Ossolińskich. Porządek dzienny: 1) Prof. dr. Balzer przedstawi prace śp. St. Sochaniewicza pt.: „Wójtostwa w Polsce i najstarsza księga drohobycka". 2) Prof. Ptaśnik: „Z działalności politycznej Kallimacha.

—

Wieczór tańców ekspresyonistycznych Borysa i Katji Kandinskych odbędzie się w sali Sokoła 12 grudnia 1921 o godz. 8.30 wieczorem. Znakomici tancerze, zaproszeni przez grupę „Zdroju", są dzisiaj jedynymi w Europie koryfeuszami i interpretatorami ekspresyonizmu w tańcu i jako tacy budzą wszędzie niezwykłe zaciekawienie i zasłużony podziw. Bilety wcześniej do nabycia w księgarni „Oświata" ul. Akademicka 8.

Akademickie Koło artystyczno-dramatyczne odbędzie doroczne walne zgromadzenie w sobotę d. 8. stycznia o g. 4 po poł. w sali Domu akademickiego (ul. Łozińskiego l. 7). W razie braku kompletu następne zgromadzenie odbędzie się w tym samym dniu i miejscu o g. 5 po poł., bez względu na komplet. Na porządku obrad: Sprawozdanie i absolutoryum za rok 1920, zmiany statutu, wybór zarządu, plan prac. Wpisy nowych członków przyjmuje zarząd w dniu zgromadzenia od godz. 3 po poł. w tejże sali, jakoteż udziela informacyi.

Lwowski teatr żołnierski urządza w niedzielę 9 bm. o g. 7 w. w sali Domu katolickiego ul. Gródecka 2 b siłami Baonu wartowniczego Legii Kobiet „Jasełka" w trzech odsłonach, na ogólne żądanie po raz drugi. Bilety do nabycia w dniu przedstawienia przy kasie od godz. 5.

Olbrzymi aeroplan. Jak donoszą pisma zagraniczne, jednemu z mechaników udało się skonstruować motor o tak potwornej sile, że podnieść potrafi w górę domek ze wszystkiem, co się w nim znajduje. Pierwsza próba lotu odbędzie się dnia 11 bm. we Lwowie. Z uderzeniem godziny dwunastej w nocy gmach Kasyna przy ulicy Akademickiej, wraz z salą balową i gośćmi, zgromadzonymi na balu lotników wzniesie się w powietrze i zawiśnie

3

Polska - Armenia - Wschód

Autoreferat Jana Grzegorzewskiego z wykładu, miałego przezeń we lwowskiem Kole literackiem dnia 30. grudnia 1920 r.

(Ciąg dalszy).

Od tej pory rozchodzą się ich drogi przyjazne, aby z czasem stać się wrogiemi pod wpływem różnic religijnych i kulturalnych. Zwycięzca macedoński i jego następcy, tępiąc w obu krajach kult dualistyczny, popierali grecki politeistyczny, który w Armenii ostatecznie wprowadzono za władcy jej Artaszesa I., około r. 90 przed Chrystusem.

Tymczasem zaś przechodziła Armenia przez zmienne koleje losu. Częściowo się wyzwalając z pod Seleucydów, około r. 148 przed Chrystusem, z ramienia Mitrydata I., króla Partów, otrzymuje na przeciąg przeszło pół tysiąca lat dynastyę Arsacydów, czyli Arszakunów w osobie brata Mitrydasowego Wagh-Arszaka czyli Walarsacesa — prawodawcy i administratora, za którego prawnuka Dykryna czyli Tygranesa II sięga ich państwo najwyższej chwały i potęgi terytoryalnej: rozszerzona już poprzednio na północy niemal do środka Kaukazu — teraz po zwycięstwie nad Persami zdobywa Fenicyę, Syryę, połowę Małej Azyi i całą Mezopotamię — jako następczyni wszechświatowej monarchii assyryjsko-babilońskiej. Lecz oto następuje zetknięcie się z potężnem idącem od północy i zachodu wszechświatowem państwem Rzymian. Tygranes pobity przez Lukullusa i następnie przez Antoniusza, traci na rzecz Rzymian Cylicję, Kapadocję i Syrję, a następca i syn jego Artawades, pojmany przez Antoniusza, z rozkazu kochanki jego słynnej na tronie nierządnicy Kleopatry marnie ginie, ścięty mieczem katowskim. Ormiańskie zabiegi i arsacydy o wszechświatową monarchię runęły tragicznie tak samo, jak półtora tysiąca lat potem polsko-węgierskie kardynała Oleśnickiego pod Warną.

Po anarchii i rozpadnięciu się Armenji na liczne księstwa udzielne możnowładców, po zjednoczeniu ich pod wpływem współzawodniczych Partów i Rzymian, po tragicznym zgonie Chozrowa II i wytępieniu całego rodu królewskiego za ocalałego Terdata (Tyrydatesa) po r. 260 św. Grzegorz wprowadza ostatecznie wiarę chrześcijańską, wnoszoną tu jeszcze w r. 39 po Chr. przez św. apostołów Tadeusza i Bartłomieja.

Po ustaleniu się nowej wiary Armenja jak poprzednio między Rzymem i Partami, tak teraz między Persją i cesarstwem bizantyńskiem staje się przedmiotem współzawodnictwa o wpływy i władzę nad nią. W końcu w. IV przychodzi do ugody konkurentów i podziału Armenii: Teodozjusz wielki dla części zachodniej mianuje królem Arszaka IV, a dla wschodniej Persowie Chozroeza III. Z tytułu tylko byli oni królami, w istocie zaś wasalami, zawisłymi od współzawodników, aż wreszcie w połowie w. V i tytuł ten odebrano i każdą z części rządzili nadsyłani administratorowie-namiestnicy, grecką t. zw. kuropalaci, perską marzbanowie. W części bizantyjskiej wspólność wiary chrześcijańskiej u rządzących i rządzonych łagodziła niejako obcość rządu, ale w perskiej uczuwała się bardzo dotkliwie różnica religijna, zwłaszcza wobec gorącego prozelityzmu chrześcijańskiego Ormian i fanatyzmu agresywnego Persyi, którzy przemocą narzucić starali się Armenii Zoroastrowy mazdeizm dualistyczny, przywrócony u nich za Ardeszyra (Artakserksesa), praojca narodowej dynastii Sassanidów.

Niepokoił Persyę rosnący w Armenii wpływ grecki, nietylko kulturalny i ekonomiczny, ale i militarny, ten ostatni do tego stopnia, że Ormianie zastępami całymi wstępowali do gwardyi cesarskiej w Konstantynopolu. Szło w tem współzawodnictwie dwóch monarchii i dwóch ludów zarówno o polityczne panowanie nad zachodnią Azyą, oceanem Indyjskim i Śródziemno-morzem, jak o zawładnięcie lądowemi drogami handlowemi między najdalszym wschodem i najdalszym zachodem, w czem handel jedwabiem chińskim i bursztynem lechicko-litewskim niepoślednią odgrywał rolę — jako regulator prądów ekonomicznych. Armenia, przylegająca z jednej strony ku wybrzeżom syryjskim, Mezopotamii i Morzu Czarnemu, a z drugiej ku Kaspii i Wrotom kaukazkim, była zbyt ponętnym pośrednikiem i z tytułu wielkiej ruchliwości handlowej ludu jej, aby jej nie odzyskać drogą kultury religijnej bodaj przemocą. Król Jezdeger perski w r. 448 wysyła ku Armenii zastęp z kilkuset kapłanów zoroastrowych, a na poparcie ich propagandy liczną armię, która staje na granicy ekspedyując podjazdy, idące w ślad za kapłanami w głąb kraju. Na czele odpornego ruchu narodowo-religijnego staje Wartan Mamikonian ze strony Ormian, którzy znoszą podjazdy i wytępiają wszystkich magów kapłańskich. Armia Jezdegerda wkracza do Armenii, gdzie 2. czerwca 451 r. nad rzeką Tygmut na polach Awerairu stoczoną została między obu zastępami ostateczna walka, w której, jak ongi w Termopilach, legli wszyscy co do jednego rycerze ormiańscy z wodzem swym na czele. Odtąd dzień 2. czerwca staje się świętem narodowem Ormian, a czyn bohaterów — jako największe napięcie ducha ojczystego w obronie wolności religijnej i narodowej ludu. Postać Mamikoniana wraz z jego towarzyszami jako nieśmiertelnych, na tle współczesnej epoki, staje się przedmiotem rapsodów ludowych i po dziś dzień wdzięcznym obiektem dla epików i pisarzy dramatycznych ormiańskich.

(C. d. n.).

wśród gwiazd. Uprasza się panów, ażeby na wszelki wypadek zaopatrzyli się w spadochrony, panie zaś ażeby ubrały się stosownie do wymogów podróży napowietrznej.

Teatr Narodowy w Grudziądzu. Otrzymaliśmy zaproszenie na otwarcie nowej placówki polskiej na Pomorzu. Brzmi ono: Zaproszenie na uroczyste przedstawienie Teatru Narodowego na Pomorzu, odbyć się mające po raz pierwszy w Grudziądzu (sala „Tivoli") w dniu 7. stycznia 1921 r. o godz. 7.30 wieczorem. Grudziądz, w grudniu 1920 r. Rada miejska: J. Szychowski, przewodniczący. Magistrat: J. Włodek, prezydent miasta.

Pogrzeb śp. Ignacego Hrehorowicza, uczestnika powstania i więźnia stanu z r. 1863-64, emer. pułkownika austr. dragonów, wkońcu nieetatowego urzędnika w Zarządzie archiwalnym DOG., odbył się 5 bm. z przepisanymi honorami wojskowymi. Nad otwartą mogiłą przemówił radca Chołodecki.

Dyablik drukarski. W artykule p. t.: „Towarzystwo polsko-ormiańskie" zamieszczonym w onegdajszej „Gazecie Porannej" w ustępie początkowym wydrukowano mylnie: „Z księdzem prałatem Bogdanem Dawidowiczem, Armeńczykiem", podczas gdy być miało: „Armenistą", oraz o kilka wierszy dalej złożono: „Jana Grzegorzewskiego — seniora Ormian polskich" zamiast „seniora Oryentalistów polskich", co zapewne Czytelnicy nasi sami zauważyli.

(x) Bandytyzm na prowincyi. Do jadących wozem kilku osób w drodze między Narolem a Bełzcem, dnia 5. b. m. około godz. 11 w nocy, dotychczas nie wyśledzony bandyta dał z ukrycia kilka strzałów z karabinu. Trzema strzałami ranieni zostali jadący na wozie 25-letni Samuel Hartmann, handlarz z Narola w czoło i lewą rękę i jego krewny 27-letni Abraham Hartmann w prawą nogę. Dzięki przytomności umysłu woźnicy, który zaciął konie, udało się uniknąć dalszych ofiar. Rannych przywieziono wczoraj do lwowskiego szpitala. Miejscowa żandarmerya prowadzi energiczne śledztwo celem wyśledzenia bandyty, względnie bandytów.

(—) Ogień. Z powodu wadliwej budowy komina w realności przy ul. Sykstuskiej l. 58, wczoraj o godz. 9 m. 15 zapalił się sufit. Przybyła miejska straż pożarna, po wyrąbaniu części sufitu, ogień ugasiła.

(—) Aresztowanie kieszonkowca. Wczoraj na ul. Sobieskich 22-letni Bernard Dawid Hiss, dokonawszy kradzieży kieszonkowej na szkodę Bronisławy Daćków, począł z łupem uciekać. Poszkodowana brak portmonetki wczas spostrzegła i poczęła wołać o pomoc, by przechodnie przytrzymali złodzieja. Hissa wprawdzie przytrzymano, ale nie miał on już przy sobie portmonetki, w której był banknot 1000 mk. Sprowadzonego na policyę Hissa zamknięto w aresztach.

(—) Potrącony przez tramwaj. W ulicy Żółkiewskiej najechał wczoraj wóz tramwajowy na 7-letniego Władysława Zabawskiego i tak silnie go potrącił, że chłopiec upadł na bruk i ciężko się zranił w prawe kolano. Nieszczęśliwemu chłopczynie ranę opatrzyło Pogotowie ratunkowe.

—o—

—o—

KOMUNIKATY.

—o—

XVII. B. DEPARTAMENT MAGISTRATU.

LB. 17/21.

CUKIER.

Magistrat wzywa pp. kupców rejonowych dzielnicy I, II, III, IV i V by zechcieli się zgłosić w poniedziałek 10 stycznia, zaś pp. kupców rejonowych dzielnicy VI-tej, oraz kierowników konsumów we wtorek dnia 11 stycznia 1921 r. bezpośrednio w Miejskim Zakładzie aprowizacyjnym celem wykupna asygnat na pobór cukru białego.

Pp. Kierownicy Zakładów podejmą karty poboru cukru w XVII. B. departamencie Magistratu dnia 10. stycznia b. r. przy równoczesnem przedłożeniu wykazu osób, o ile temu zadość nie uczynili w okresie świątecznym.

Wykaz ten ma być zaopatrzony w pieczęć i podpis Dyrekcyi odnośnego zakładu. — Cukier ten będzie sprzedawany na karty cukrowe Nr. 13 w racyi po 40 dekagramów na osobę w cenie 68 mk. za kilogram bez kosztów opakowania.

P. T. Mężowie zaufania zechcą podjąć karty cukrowe Nr. 13 w XVII. B. departamencie Magistratu (ul. Piekarska l. 11) w poniedziałek d. 10. stycznia b. r. między godziną 5 a 7-mą pop. celem rozdania ich mieszkańcom za ściągnięciem 50 fenigów za kartę.

WYKRYCIE NOWEGO OSZUSTWA W PRADZE.

Władze kolejowe poniosły przeszło 21 milionów straty.

Praga, 7. stycznia.

(Tel. wł.) Dzienniki praskie kolportują wiadomość, iż wykryto w Pradze osobliwe oszustwa. Mianowicie z Francyi sprowadzano rozmaite towary, z których jedne przeznaczone były dla ministerstwa obrony krajowej, przeważna część zaś była importowana dla firm handlowych prywatnych. Wszystkie towary sprowadzane były na podstawie taryfy wojskowej, która jest o 7/8 niższa od zwyczajnej taryfy kolejowej. Wskutek tych transakcyi poniosły koleje państwowe stratę 21.600.000 koron.

EKONOMISTA.

Kursa giełdy lwowskiej.

Lwów, 6 stycznia.

Waluta markowa.

I. Akcye bankowe za sztukę łącznie z kuponem bieżącym.

	Wart. nomin. Koron	Ostat. dywid. Koron	Płacą	Żądają	Tranzak.
Bank akc. związkowy IV i V em.	400	30	420·—	—·—	—·—
Bank dyskontowy	400	—	45 ·—	—·—	—·—
Bank hipoteczny galic.	400	33	660·—	—·—	—·—
Bank hipot. ziemiański	400	24	340·—	—·—	—·—
Bank Małopolski	400	33	6 ·—	—	—·—
Bank powszech. kredyt.	200	13	215·—		—·—
Bank przemysłowy	400	40	62 ·—	—·—	—·—
Bank ziemski kred. galic.	400	30	550·—	—·—	—·—

II. Akcya Towarz. handlowych i przemysłowych.

	Wart. nomin. Koron	Ostat. dywid. Koron	Płacą	Żądają	Tranzak.
Tow. akc. brow. lwow.	500	60	300 ·—	—·—	—·—
Tow. akc. Chodorów	200	—	3875·—	3975·—	3950·—
Tow. akc. fabr. kart	200	30	3600·—	—·—	—·—
„Ćmielów" fabr. porcel.	14 8	00	3950·—	4050·—	4 00·—
Fabr. cementu „Portland Szczakowa"	200	48	—·—	—·—	—·—
Tow. akc. „Galicya"	400	425	30000·—	—·—	—·—
Tow. akc. Gafota	200	—	5100·—	—·—	—·—
Tow. akc. Górka	200	22	7500·—	—·—	—·—
„Oikos", zakł. prz. drz.	1428	—	5075·—	5250·—	5225·—
Warsz. Ska akc. budowy „Parowozów"	714	00	4975·—	5275·—	5250·—
Pezet	714	—	1875·—	1925·—	1900·—
„Pocisk" Zakł. amunic.	500	00	3450·—	35 0·—	5 0·—
Polska nafta	700	—	4150·—	4250·—	4 00·—
Polskie Tow. handlowe	200	30	1075·—	1150·—	1125·—
Tow. akc. Rakszawa	200	40	347 ·—	4025·—	4000·—
Zakłady elektr. „Siersza"	200	3	1200 ·—	—·—	—·—
Gal. Zakł. górn. Siersza	200	—	6000·—	—·—	—·—
Tow. akc. Zieleniewski	200	23	9000·—	—·—	—·—

Listy zastawne za sto marek (bez kuponu bieżąc.)

	Płacą	Żądają	Tranzak.
Bank małopolski dla han. 4 i pół prc.	93·50	95·50	—·—
Bank hip. gal. 4 i pół prc.	97·—	99·—	—·—
Bank hip. gal. 4 prc.	89·—	91·—	—·—
Bank hip. ziemi. 4 i pół prc.	90·50	92·50	—·—
Polski bank kr. 4 i pół prc.	97·—	99·—	—·—
Polski bank kr. 4 prc.	93·—	95·—	—·—
Tow. kred. gal. ziem. 4 i pół prc.	99·50	101·50	—·—
Tow. kred. gal. ziem. 4 prc.	93·—	95·—	—·—
Bank kred. ziem. 4 i pół prc.	96·50	98·50	—·—

Obligi za 100 marek (bez kuponu bież.)

	Płacą	Żądają	Tranzak.
Komun. Banku kraj. 4 i pół prc.	93·—	95·—	—·—
Komun. Banku kraj. 4 prc.	84·—	86·—	—·—
Koleje lokal. Banku kraj. 4 prc.	81·—	83·—	—·—
Pożyczka kraj. galic. z r. 1893, 4 prc.	85·—	87·—	—·—
Pożyczka kraj. galic. z r. 1904, 4 prc.	84·—	86·—	—·—
Pożyczka kraj. galic. z r. 1905, 4 prc.	84·—	86·—	—·—
Poż. kraj. gal. z r. 1908 4 prc. (szkol.)	87·—	89·—	—·—
Poż. kraj. z r. 1913 4 i pół prc.	89·—	91·—	—·—
Poż. kraj. z r. 1914 4 i pół prc.	91·—	93·—	—·—
Pożyczki m. Lwowa z r. 1896 4 proc.	84·—	86·—	—·—
Pożyczki m. Lwowa z r. 1909 4 proc.	84·—	86·—	—·—
Pożyczki m. Lwowa z r. 1911 4 proc.	84·—	86·—	—·—

V. Waluty.

	Płacą	Żądają	Tranzak.
Ruble carskie po 100 rb.	420·—	450·—	—·—
„ „ po 500 rb.	410·—	440·—	—·—
„ „ drobne	320·—	350·—	—·—
„ dumskie po 1000 rb.	85·—	105·—	—·—
„ „ po 250	75·—	95·—	—·—
Karbowańce po 1000	5·—	8·—	—·—
Grzywny po 500 i wyżej	8·—	11·—	—·—
1 frank francuski	40·50	42·50	—·—
1 frank szwajcarski	102·—	108·75	—·—
1 L. Sterling	2400·—	2550·—	—·—
1 dolar amerykański	645·—	695·—	—·—
1 dolar kanadyjski	520·—	570·—	—·—
Marki niemieckie (po 1000)	925·—	975·—	—·—
„ „ (po 100)	825·—	875·—	—·—
„ „ (drobne)	775·—	825·—	—·—
Lei rumuńskie po 500	880·—	930·—	—·—
„ „ drobne	780·—	830·—	—·—
Liry włoskie	23 50	25·—	—·—
Czeskie korony	750·—	825·—	—·—
Korony austr. niem. stemplowane	100·—	110·—	—·—
Franki belgijskie	4 ·50	44·75	—·—
Korony szwedzkie	136·—	146·—	—·—
Korony duńskie	106·—	114·—	—·—
Korony norweskie	105·—	114·—	—·—
Marki fińskie	1700·—	1900·—	—·—
Floreny holenderskie	212·—	228·—	—·—

VI. Dewizy.

	Płacą	Żądają	Tranzak.
Na Londyn	2400·—	2550·—	—·—
„ Paryż	40·50	42·50	—·—
„ Zurych	102·—	108·75	—·—
„ Pragę	750·—	850·—	—·—
„ Wiedeń	105·—	115·—	—·—
„ Berlin	950·—	1000·—	—·—
„ Nowy Jork	645·—	695·—	—·—
„ Medyolan	23·50	25·—	—·—
„ Bukareszt	880·—	93 ·—	—·—
„ Bruksela	42 50	44 75	—·—
„ Kopenhaga	106·—	114·—	—·—
„ Finlandya	17·—	19·—	—·—
„ Holandya	212·—	228·—	—·—
„ Szwecya	136·—	14 ·—	—·—
„ Norwegia	105·—	114·—	—·—

VII. Rata bankowa.

Stopa eskontowa P. K. K. P. 6%.

WIADOMOSCI GIEŁDOWE.

Lwów, 7 stycznia.

Pomimo wiadomości z Krakowa, że na tamtejszym targu, z powodu licznych realizacyi nastąpiło silne obniżenie kursu w akcyach przemysłowych, obroty na dzisiejszej giełdzie były bardzo liczne, ruch bardzo ożywiony.

Akcye Chodorowskie rozpoczęły kursem 3950 i spadły na 3900.

Parowozy rozpoczęły kursem 5250 — spadły stopniowo na 5100.

P. T. H. płacono początkowo 1125 — następnie awansowały 1150, a wkońcu spadły na 1100.

Rakszawa nie zdołała się utrzymać przy kursie 4000 i spadła na 3500.

Nafta polska była przedmiotem transakcyi po 4200.

Płacono Pocisk 3500 — Glob 3400 — Ćmielów 4000 — Motory 2500 — Pezety 1900 — Impex 700 — 725 — 750 — Schöna 9200 — Jaworzno podskoczyło z początkowego kursu 12500 na 13000.

Targ akcyi bankowych, listów zastawnych i walut zupełnie zaniedbany.

Kurs walut zagranicznych znacznie podwyższony, franki szwajcarskie 108.75, funty 2550, marki niemieckie 975.

Naogół tendencya w akcyach przemysłowych zniżkowa, w walutach zwyżkowa, usposobienie ożywione.

Na giełdzie krakowskiej, trzydniowa przerwa w zebraniach giełdowych.

KURSA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

Warszawa, dnia 7 stycznia.

I. Papiery procentowe.

Obligacye:

Miasta stoł. Warszawy:

	Wartość kuponu	Transakcye	Żądano	Poszukiwen.
6 prc. 1915—1916 r.	3·75·6	209·—	215·—	208·—
6 prc. 1917 r. za Mk. 100	0,10·0	99·0	102·—	97·—
5 prc. Bankn ziemskiego	1,23·3	—·—	—·—	—·—

II. Listy zastawne:

	Wartość kuponu	Transakcye	Żądano	Poszukiwen.
4 i pół prc. ziemskie	0,37·5	260·—	215·—	—·—
4 prc. ziemskie	0,93·9	—·—	—·—	—·—
5 prc. miasta Warszawy	2,66·4	232·—	250·—	230·—
5 i pół prc. m. Warszawy	2,39·3	203·—	215·—	207·—
9 proc. miasta Łodzi	—·—	—·—	—·—	—·—
i pół proc. miasta Łodzi	—·—	—·—	—·—	—·—
proc. Banku kred. hip.	0·09·2	—·—	—·—	—·—

Waluty:

	Waluty: żąd.	Waluty: poszuk.	Czeki: żąd.	Czeki: poszuk.
Ruble carskie po 100	—·—	—·—	—·—	—·—
Ruble carskie po 500	430·—	450·—	440·—	—·—
Ruble dumskie po 1000	96·—	92·—	94·—	—·—
Ruble dumskie drobne	—·—	—·—	—·—	—·—
Korony szwedzkie	146·—	136·—	—·—	—·—
Korony duńskie	114·—	106·—	—·—	—·—
„ norweskie	113·—	105·—	—·—	—·—
Korony austryackie	112·—	105·—	—·—	—·—
„ czeskie	8·25	7·50	—·—	—·—
Franki franc.	42·50	40·50	—·—	—·—
Franki szwajc.	108·75	102·—	—·—	—·—
Franki belgijskie	44·75	42·50	—·—	—·—
Funty szterlingów	25·50	24·—	—·—	—·—
Dolary amerykańskie	69[illegible]·—	645·—	—·—	—·—
Dolary kanadyjskie	570·—	520·—	—·—	—·—
Lei rumuńskie (sprzedaż)	9·60	8·90	—·—	—·—
Liry włoskie	25·—	23·50	—·—	—·—
Guldeny holenderskie	228·—	212·—	—·—	—·—
Marki niem.	970·—	925·—	—·—	—·—
Marki fińskie	19·—	17·—	21·50	20·—

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 8 stycznia.

(Telef.) (m) Osłabienie prawie wszystkich akcyi na giełdzie warszawskiej. Listy ziemskie i miejskie były przedewszystkiem poszukiwane, przy zupełnym braku materyałów. Akcyami bankowemi robiono małe obroty. Rublami obracano początkowo przy kursach wyższych, które wkońcu bardzo osłabły.

GIEŁDA RYSKA.

Ryga, 7 stycznia.

(PAT.) Notowania giełdy: Funty szterl. 730 — Dolary 200 — Korony szwedzkie 41.5 — Marki niemieckie 2.9 — Fińskie 5.25 — Estońskie 43 — Marki polskie 0.32.

Giełda wiedeńska.

Wiedeń 7 stycznia.

(PAT.) Giełda z 7 stycznia. Renta majowa 97·—, Austr. renta koronowa 97·—, Austr. renta lutowa 97·—, Węgierska renta koronowa 230·—, Losy tureckie 3850·—, Priorytety kolei południowej 1710·—, Anglobank 1196·—, Bankverein 1250·—, Bodenkreditanstalt 3050·—, Kreditanstalt 1380·—, Bank depozytowy 1040·—, Länderbank 1835·—, Unionbank 1018·—, Živnostenska Banka 3420·—, Mercur 1009·—, Bank obrotowy 825·—, Kolej północna 23000·—, Kolej lwowsko-czerniowiecka 3820·—, Kolej południowa 2865·—. Austryackie koleje państwowe 5225·—, Alpiny 5950·—, Berg und Huetten 14000.—, Krupp 2100·—, Poldihuette 5050·—, Prager-Eisen 13900·—, Rima 4460·—, Skoda 3465·—, Apollo 8100·—, Fanto 9300·—, Gal. Karpaty 19050·—, Zieleniewski 6100·—, Galicia 28650·—, Schodnica ——·—, Siersza 4750·—.

DEWIZY ZURYCHSKIE.

Zurych, 7 stycznia.

(PAT.) Początkowe kursa dewiz z 7 bm.: Berlin 8.85 — Praga 7.2 — Nowy Jork 653 — Budapeszt 1.75 — Bukareszt 8.25 — Wiedeń 42.5 — Medyolan 2250 — Zagrzeb 4 — Warszawa 1.

Z TARGU LWOWSKIEGO.

Lwów, 8. stycznia.

(b) Wczoraj na targach ruch był normalny. Dotkliwie tylko dał się odczuć wczoraj brak mięsa, gdyż rzeźnicy znowu pozamykali lokale, rzekomo z powodu braku towaru. Nie mniej dotkliwie dał się odczuć brak nabiału, dostawianego do Lwowa wogóle w minimalnych ilościach, który to stan wczoraj, z powodu ruskich świąt, przybrał formę zatrważającą. To też za litr mleka, a względnie za zabarwioną mlekiem wodę, płacono 35 mk., za jajo świeże 15 mk., za wapienne 10—12 mk., za kilo masła 400—450 mk., za kilo sera 100 mk.

Cena cukru paskowego znowu poszła w górę; zwyżkę tę tłumaczą nadmiernem zużywaniem cukru na wyroby cukiernicze, których obecnie jest więcej, niż przed wojną i na które popyt jest również większy. Wczoraj już żądano za kilo cukru białego 250 mk., za kilo cukru żółtego 200 mk. Ta sama przyczyna wywołuje ciągle rosnącą zwyżkę ceny mąki. Obecnie za białą mąkę płaci się zwyż 100 mk. za kilo, a zwyżka ta sukcesywnie idzie w górę. Na Rynku żądano wczoraj za kilo grysiku pszennego 110 mk., za litr mąki pszennej razowej 70 mk., mąki żytniej razowej 60 mk., za litr kaszy hreczanej 50 mk., za litr mamałygi 45 mk., za litr fasoli 30—40 mk., za litr maku 100 mk., za litr pszenicy 65 mk., za litr owsa 20 mk., za kilo ziemniaków 9 mk., za kilo buraków i marchwi 10 mk., za kilo cebuli 30 mk., za kilo jabłek 50—80 mk., za kilo suszonych śliwek 130—150 mk., za 1 cytrynę od 5—10 mk.

Z sądu wojskowego.

Lwów, 8. stycznia.

UCIECZKA Z WOJSKA I PRZEJŚCIE DO NIEPRZYJACIELA.

(b) Szer. z I. komp. telegr. Andrzej Jakimów, uciekł 22. lutego 1919 r. ze swego oddziału, przeszedł na stronę ukraińską i wstąpił do armii ukraińskiej. Po oswobodzeniu wschodniej Małopolski od wojsk ukraińskich ukrywał się osk. w domu do dnia 15. stycznia 1920, to jest do dnia aresztowania. Nadto zarzuca mu akt oskarżenia, że pozbył się przedmiotów ekwipunku. Po przeprowadzonej rozprawie, ze względu na łagodzące okoliczności, skazano go na miesiąc więzienia, którą to karę odcierpiał już przez areszt śledczy. Rozprawę prowadził mjr. dr. Orski, oskarżał ppor. dr. Schlaffenberg, bronił por. dr. Weidman.

O ZBRODNIĘ DEZERCYI.

(b) Szer. Stanisław Góral z komp. sztab. DOG. stanął wczoraj przed trybunałem, pod przewodnictwem mjr. Orskiego, oskarżony o to, że przydzielony do 40 pp., miał się tam zgłosić 23. czerwca 1920. Oskarżony jednak tego nie uczynił, lecz pozostawał w domu aż do 23. listopada 1920. Trybunał skazał go za dezercyę na 5 miesięcy więzienia.

Nakładem „Spółki akcyjnej wydawniczej". Redaktor naczelny Dr. ROGER BATTAGLIA. Zastępca redaktora Dr. JERZY KONARSKI
Drukiem Spółki druk. „Prasa" ul. Sokoła 4. Odpow. redaktor: MARYAN MACHALSKI.